

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

УКРАЇНСЬКА ЦЕРКОВНА ГАЗЕТА • UKRAINISCHE KIRCHENZEITUNG

РІК ВИДАННЯ • JAHRGANG 65

БЕРЕЗЕНЬ • MÄRZ 2013 • Nr.5 (2865)

ЦІНА • PREIS • 1,50 EURO

Особливими треба назвати ці останні дні лютого, року Божого 2013, коли Папа Бенедикт XVI прощався з нами. Небагато було людей, які не були порушені – і рішенням залишити Престіл, і прощальними словами Намісника Петрового. «Я вчинив цей крок з повним усвідомленням його серйозності та новизни, але з глибоким спокоєм духа. Любити Церкву означає також мати відвагу приймати тяжкі і вистраждані рішення, завжди маючи перед собою добро Церкви, а не своє.» 28 лютого 2013 року увечері він закінчив свою місію і самоусунувся «в тінь хреста». Днем раніше близько 200 тисяч осіб зібралися на Площі Святого Петра, щоб почути зокрема такі слова – слова сердечні, дуже прямі і особистісні, де Бенедикт XVI не приховує, що в житті папів, як і у нашому, є хвилини радісні, буремні і сумні...



С-на: Юга.ру

Вже на початку березня кардинали зберуться, щоб обрати нового папу. Перстень Бенедикта XVI переплавлять, а з матеріалу виготовлять новий, для нового Намісника Петрового. «Дякую всім і кожному також за пошану та зрозуміння, з якими ви зустріли це настільки важливе рішення. Я й надалі супроводжуватиму шлях Церкви молитвами та роздумами, з такою самою посвятою Господеві та Його Обручниці, з якою я намагався дотепер пережити кожен день і з якими бажаю завжди жити. Прошу згадувати про мене перед Богом, і, насамперед, молитися за кардиналів, покликаних до дуже важливого завдання, і за нового Наступника святого Петра: нехай супроводжує його Господь Бог світлом та силою Свого Духа!»

Я ПАЛОМНИК НА ФІНІШНІЙ...

«Коли 19 квітня, майже вісім років тому, я погодився прийняти Петрове служіння, то мав цю стійку впевненість, яка мене завжди супроводжувала. Впевненість, що випливає з життя Церкви та Божого слова. Тоді слова, які прозвучали в моєму серці, були наступними: Господи, чому Ти від мене цього вимагаєш? Чого саме Ти в мене просиш? Це ж великий тягар, який накладаєш мені на плечі, але якщо Ти в мене це просиш, за Твоїм словом закину сіті, впевнений, що Ти мене провадитимеш, з усіма моїми слабостями. І по восьми роках можу сказати, що Господь мене провадив, був близько мене, я міг щоденно відчувати Його присутність. Це була частина шляху Церкви, що мала хвилини радості і світла, але також і нелегкі моменти; я відчував себе як святий Петро з Апостолами в човні на Галилейському Озері: Господь дарував мені багато днів сонця та свіжого вітерцю, днів, коли риболовля була щедрою; були також і моменти, коли води були бурхливими і вітер – супротивним, і як протягом усієї історії Церкви, здавалось, що Господь спить. Але я завжди знав, що в цьому човні є Господь і я завжди знав, що човен не є моїм, не є нашим, але Його, і Господь не дозволить, щоб він затонув; це Він його провадить, очевидно, також і через людей, яких Він вибрав, бо так цього бажав. Такою була і є впевненість, якої ніщо не може затьмарити. І саме тому сьогодні моє серце переповнене вдячністю Богові, тому що всій Церкві, також і мені, ніколи не бракувало Його підтримки, Його світла, Його любові.»

28 лютого за дві години до закінчення свого понтифікату Бенедикт XVI сказав: «Я вже не папа. Ще дві години папа, потім вже ні. Далі буду лише паломником, який починає останній етап свого паломництва на землі. Дякую. Доброї ночі. Дякую усім!»

Після майже 8 років понтифікату Бенедикт XVI залишає 3 енцикліки, 4 апостольські адхортації (наставництва), 129 апостольських послань, 116 апостольських конституцій та ін. Окрім цього, у спадщину він залишає свої книжки, численні катехези і проповіді, які в майбутньому будуть продовжувати чинити вплив на Церкву та на нас усіх. Бенедикте XVI, дякуємо і ми, бо ти зміцнював нас у вірі! Danke schön!

Редакція «ХГ», було використано повідомлення «Credo», «Католицького Оглядача» та власні інформації.

ХОДІТЬ ЧАСТІШЕ НА ЦВИНТАР

26 лютого 2013 р. Кардиналові Любомиру Гузару виповнилося 80 років. З цього приводу в Святому Юрі було відправлено Службу Божу, після якої Блаженніший зокрема сказав: «80 років я прожив. В цьому нема ніякої моєї заслуги. Так Господь Бог дав. Це Божий дар. Те, що при Божій допомозі впродовж життя вдалося зробити доброго, це не моя заслуга за яку мені належить хвала, це є Божий дар. Це Бог дає нам і покликання, і розум та волю, щоби могли діяти. Все це Божі дари. Сьогодні – день подяки, подяки Богові. Ми повинні шанувати нашого Творця і Добродія небесного, який обдаровує нас, бо нас любить. Кожен з нас, в такий день як сьогодні, нехай застановиться, що Господь Бог йому дав?»

Кир Любомир з певністю дав дуже багато передусім своїй Церкві, її людям. Про масштаб цієї Людини може свідчити такий от соціологічний факт: в Києві є до одного відсотка греко-католиків, а словам нашого

Кардинала довіряє 25 відсотків мешканців міста.

Отець Орест Дмитро Вільчинський, керівник інформаційного проекту «Католицький Оглядач»: «Можливо, чи не найбільшим уроком, який він дав українському суспільству, була його

відставка як глави УГКЦ (в лютому 2011 – ред.). Тут слід зазначити, що, за старим звичаєм, у католицькій Церкві функція глави помісної Церкви, якою є УГКЦ, є пожиттєвою».

А ось, що про це відважне рішення каже Мирослав Ма-



С-на: Роман Малько

ринович (з 2008 р. віце-ректор Українського Католицького Університету): «Рішення Блажен-

нішого Любомира відійти від безпосереднього керування Церквою було сприйнято багатьма людьми в Україні як ознаку великої втоми перворерарха і як прагнення відійти на заслужений відпочинок.

Продовження на 4 стор. ▶

18 БЕРЕЗНЯ, ПОНЕДІЛОК, ПОЧАТОК ВЕЛИКОГО ПОСТУ. Більше на стор. 2.



ПІСТ І ЕГОЇЗМ

Через те, що піст повинен позбавляти християнина егоїзму, він поєднується з наказом робити добрі вчинки. Почувши звук слів «добрий вчинок» інколи на устах вирізується нам іронічна посмішка, або морщимо чоло. Насправді, ми не повинні думати, що піст, це щось маловажне. Вгледімося у світ, подивімося на голодуючі народи. Можливо, зневажлива посмішка тоді зникне з нашого обличчя. Можливо, усвідомимо тоді, що Бог не може бути для нас ласкавим, поки ми ситі, а інші голодують.

Правдою є, що в наш час люди практикують різні види постів: з причин медичних, естетичних тощо.

Це добре, проте такий піст, це замало для людини. Тому, що метою такого посту в кожному випадку є власне «я». Такий піст не звільняє людину від неї самої, навпаки, він на службі егоцентризму. Натомість людині потрібен такий піст, який може звільнити її від неї самої і зробити її вільною для Бога, а через це відкритою до інших людей. Те, до чого закликає нас ВЕЛИКИЙ ПІСТ, не є приемним. Однак той, хто уважно спостерігає за ситуацією сучасної людини, знає як дуже потрібною є заохота постити реально, не переслідуючи при цьому жодної егоїстичної мети.

Кардинал Йосиф Рацінґер, «Dogma und Verkündigung»

ХГ

ВЕСНА ДЛЯ ДУШІ

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ КИР ДІОНІСІЯ З НАГОДИ ВЕЛИКОГО ПОСТУ

«...Чоловік житиме не самим хлібом,
а кожним словом, що виходить з уст Божих» (Мт 4,4).

«Ось піст, що я люблю: кайдани несправедливості розбити...
З голодним хлібом поділитися, увести до хати бідних, безпритульних,
побачивши голого, вдягнути його, від брата твого не ховатись» (Ісаїя 58:6).

ДОРОГІ У ХРИСТІ!

І ось знову стоїмо на порозі цього благодатного сорокаденного періоду в році, який Церква не раз називає весною для душі. Ним є ВЕЛИКИЙ ПІСТ. Цей час непомітно і тихо знову приходить до нашого життя. А з його приходом наші богослужіння невдовзі в особливий спосіб закликають нас до покаяння і до покути за власні гріхи та до діл милосердя. Також, у цьому періоді, християни покликані бути винятково поміркованими у власному харчуванні. Отож, яка потреба і значення такої практики?

Під цим оглядом вже на самому початку цих духовних роздумів я хотів би поставити собі і Вам деякі і інші питання щодо посту. Так, запитуємо себе: «Хто приписує нам піст у значенні утримання від деяких страв і напиків?».

Знаємо, що дуже часто це роблять лікарі, які, щоб зберегти наше здоров'я, приписують нам дієти. Більше того, лікарі дуже часто навіть авторитарно сварять своїх пацієнтів за те, що останні не дотримуються їхніх приписів. І тим вони бажають добра для своїх підопічних. Водночас, годі і подумати, скільки людей втрачуть власне здоров'я че-

рез надмірне чи непорядковане вживання їжі, скільки молодих людей помирають через зловживання алкогольними напоями чи, ще гірше, від вживання наркотиків?

А скільки «постів» накладають собі люди, які хочуть мати гарну фігуру? Скільки «постів» і фізичних управ накладають на себе атлети, щоб перемогти у спортивних змаганнях?

З другого боку, можна накладати на інших «піст» несправедливий, а до того ще і примусовий: не виплачувати їм заробітної платні, відіймати з їхніх уст хліб і тим самим їх убивати. Скільки людей сьогодні через нестачу засобів не може собі купити доброї їжі, і тому їх здоров'я скорочується. Скільки людей сьогодні живуть у нелюдських умовах, просто нидіють і вмирають з голоду. А який страшний «піст» наклали ідеологи комунізму на наших предків, які спричинили Голодомором смерть мільйонів осіб.

Отже, по своїй природі піст може бути добрий і недобрий, корисний і шкідливий, незважаючи на те, чи людина є віруючою чи невіруючою. Лікарі приписують пости своїм пацієнтам і не питаються, чи людина вірить у Бога чи ні.

Але коли перенесемося лише на духовний вимір посту, то і тут можемо спостерегти, що попри добрі і корисні пости можуть бути пости шкідливі для душі, а навіть більше того, деякі з них можуть погубити душу людини.

Нічого не допоможе твоїй душі, якщо ти постиши, але не допомагаш ближньому у потребі. Може хтось здержуватися від м'ясних страв, але ходити до ще дорожчих рибних ресторанів і не бачити у дверях цього ресторану бідного жebraка. Таке утримання від м'ясних страв не може подобатися Богові. Чи не було б краще утриматися від надто дорогої страви чи відвідин ресторану з метою заощадження, щоб віддати зекономлені гроші на потреби голодуючих? Ба, навіть більше того – не може бути до вподоби Богові піст навіть на «хлібі і воді» такої особи, яка «їсти-ме печінки» інших людей, яка гнівватиметься, яка очорнюватиме людей або, як кажуть у народі, «обкидатиме їх болотом», вестиме плітки або заздужуватиме ближніх навіть за те, що останні не дотримуються посту. Такий піст навіть на «хлібі і воді» не може подобатися Богові!

Також, як пригадаємо, сам Ісус Христос постив сорок днів та сорок ночей (Мт 4,1),

але водночас і наш Спаситель також гостро критикував деякі види посту, кажучи: «Коли ви постите, не будьте сумні, як лицеміри: бо вони виснажують своє обличчя, щоб було видно людям, мовляв, вони постять. Істинно кажу вам: вони вже мають свою винагороду. Ти ж, коли постиши, намасти свою голову й умий своє обличчя, щоб не показати людям, що ти постиши, але Отцеві твоєму, що перебуває в тайні; і Отець твій, що бачить таємне, віддасть тобі» (Мт 6.16-18).

Отже, піст не є для того, щоб показатися іншим. Або, навіть, щоб постити, якщо забуватимемо про те, що найголовніші у законі є «справедливість, милосердя і віра» (Мт 23, 23).

Ісус постив сорок днів та сорок ночей у пустині, де вів боротьбу з дияволом, щоб створити новий спосіб мислення, новий спосіб поведінки, нову життєву програму (Пор. Мт 4, 1-11. Лк 4, 1-13). Диявол пропонує Йому панування над світом і над іншими, а Ісус через піст вправляється до служіння іншим. І цього навчає своїх учнів: «Ви знаєте, що князі народів панують над ними, а вельможі гнітять їх. Не так має бути між вами. Але як хтось хотів

би у вас бути великий, нехай буде вам слуга. І хто б хотів у вас бути перший, нехай стане вам за раба. Так само Син Чоловічий прийшов не для того, щоб йому служили, але – послужити й дати життя своє на викуп за багатьох» (Мт 20, 25-28). І дає учням життєве свідчення, бо вмиває їм ноги і каже: «Коли вмив ноги Я – Господь і Учитель, – то й ви повинні обмивати ноги один одному» (Йо 13,14). Отож, згідно Євангелії Ісуса Христа, піст чи удержання від усяких страв має нас навчити служити іншим. Якщо піст до цього нас не управляє, цей піст не є милим Богові.

Далі диявол пропонує Ісусові, щоб перетворив камінь у хліб. Піст Ісуса Христа веде до того, що він не робить чуда, щоб перетворити камінь у хліб для себе самого. Цей піст однак наставляє його, щоб робити чудо помноження хліба для інших, розмножувати і ділити хліб з голодними людьми. Отож, якщо ми постячи, не їмо молочних і м'ясних страв, але в той самий час не хочемо поділитися дарами, які ми отримали від Господа, з потребуючими, наш піст не може подобатися Богові.

Продовження на 3 стор. ►

ВЕСНА ДЛЯ ДУШІ

Продовження. Початок на 2 стор. ▼

Диявол пропонує Ісусові славу, якщо кинець він з вежі. Однак, піст загартовує Христа до того, щоб не шукати своєї слави, а «волю чинити того, хто його послав, і діло його вивершити» (Йо, 4,34). Піст перед початком служіння загартовує Христа до того, щоб бути дуже чутливим на потреби інших, відчуті навіть нещасну кровоточиву жінку, яка у натовпі його торкається. Гартує його піст до милосердя і прощення. Піст Ісуса дає здатність перебувати у тиші, тамувати крики свого серця, щоб могли послухати Отця, почути Його волю. Його піст дає приклад до мовчання, щоб роздумувати над Словом Божим; мовчання, щоб послухати і зрозуміти до кінця турботи інших людей. Отож, коли ми не здатні замовчати, щоб послухати іншого без осудження, то наш піст не може подобатися Богові!

Тому слід нам повсякчасно пам'ятати, що сам піст не є остаточною метою самою у собі, а є лише засобом, щоб побороти себе і відкритися до Бога та до ближніх, як повчають нас Старазавітні Пророки і сам Ісус Христос.

Починаємо піст, і це є сприятливий час для того, щоб змінити серце і розум, щоб іти дорогою, яку нам показав Ісус Христос: це дорога покаєння і боротьби зі злом; дорога, яка починається у Йордані, переходить через пустелю, де треба боротися з дияволом, тобто зі злом, та, мандруючи стежинами нашого життя разом з Христом, чинити діла любові, милосердя і доброти, бути готовими перетерпіти або і навіть умерти за нашу християнську віру, і таким чином бути учасником Воскресіння нашого Господа.

На сам кінець, повертаючись до поставленого на початку запитання: «Хто приписує нам піст?», підтверджу, що саме Церква як найбільше закликає нас до практикування посту. Однак, як ми бачили, мова йде про інший піст. Церковний піст – це аж ніяк не дієта. Приписуючи нам тілесний піст, Церква бажає, щоб ми через цей засіб, усмиряли нашу плоть та досягали духовного посту, завдяки якому, згідно зі Святим Євангелієм, змінювали наше серце і наш розум: з одного боку не осуджувати наших ближніх і, навпаки, з іншого боку прощати їхні провини до «сімдесяти разів по сім», щоб і Бог простив нам гріхи наші. Вправляти себе

у мовчанці, щоб могли зустрітися з Богом живим і його послухати, а почувши голос Божий, бути водночас чуйними на потреби наших ближніх. Усе це разом повинно нас пристосувати до того, що каже Христос: «Все те, що ви зробили одному з моїх братів найменших, ви мені зробили» (Пор. Мт 25, 31-45).

Наші Великопісні богослужіння закликають нас до покаєння і до покути за власні гріхи, до посту і до діл милосердя, а коліноприклонна Молитва св. Єфрема щоразу нагадує нам про те, що нам слід беззастанно боротися проти духа лінивства, недбайливості, властолюб'я, пустомовства та управлятися у дусі чистоти, покори, терпеливості й любові.

Нехай Господь допоможе мені і Вам увійти в дорогу Святого Євангелія через покаєння і боротьбу зі злом, щоб набути чистоти серця і бути готовими до добрих діл у цей Рік Віри і до заклику Церкви до нової Євангелізації через свідчення власним життям.

У Христі брат, приятель і батько



**+ Діонісій,
Апостольський Візитатор**

ХГ



На гірськолещетарському курорті «Буковель» відбулись лещетарські змагання з гігант слалому для священників і студентів навчальних закладів УГКЦ «Кубок Блаженного Йосафата Коциловського». Учасниками змагань стали близько сотні священників та семінаристів, а також миряни Української Греко-Католицької Церкви. Один з ініціаторів змагань, владика Борис (Гудзяк), який став срібним призером у категорії «Духовенство» поділився враженнями: «Годі було очікувати такої кількості учасників та ідеальної погоди. Ми всі у цьому бачимо, якого великого Бога маємо. Я впевнений, що ця традиція буде рости і розвиватися. Цей кубок, названий на честь ім'я Блаженного Йосафата Коциловського. Єпископ Перемиський був дуже вимогливий у священничій дисципліні, але любив спорт. Сьогодні ми шукаємо нові категорії і стиль, щоб промовити до людей у XXI ст. Лижі (лещата) – це один із засобів нашої євангелізації».

Прес-служба УКУ



50-ЛІТТЯ II Ватиканського Собору

Після того, як блаженний Папа Іван XXIII скликав II Ватиканський Собор та скерував його до т.зв. «аджорнаменто» (оновлення) віри, між Отцями Собору, як одного разу висловився Папа Бенедикт XVI, визріло сильне бажання спробувати щось нового, виходячи за рамки існуючих схоластичних схем, спробувати навіть певної нової свободи. Відчувалася надія та бажання оновити Церкву, провести реформу, відповідно до латинського прислів'я Ecclesia semper reformanda (Церква завжди потребує реформи).

Але в чому ж полягає реформа Церкви? 1950 року відомий богослов, о. Ів Конґар, написав працю «Справжня та фальшива реформа в Церкві». Отож, не кожна реформа приносить добрі плоди, не кожна зміна чи новизна є для добра Церкви. У промові з нагоди відкриття II Ватиканського Собору Папа Іван XXIII пригадавав, що однією справою є суть віри, так званий depositum fidei, що залишається незмінною протягом віків, а іншою – вираження цієї віри. Подібно, як в євангельській притчі про господаря, який зі свого скарбу виймає старі і нові речі. Отож, кожна справжня реформа Церкви полягає у знаходженні рівноваги між тим, що можна і потрібно змінити, і тим, що є незмінним, між новизною та тим, що потрібно повторити та продовжувати. Згаданий Ів Конґар у своїй праці про реформу, перевиданій 1968 року, писав: «Потрібно, щоб соборове оновлення прямувало до тотального євангельського радикалізму та до знайдення, ділом Церкви, способу буття, промовляння та діяння, яке б відповідавало вимогам повноцінного євангельського служіння світові».

Отож, реформа, як її розуміли Отці Собору, полягає в радикалізації віри на служінні світові, який змінюється. На жаль, у деяких церковних середовищах реформу зрозуміли в помилковий спосіб, обмежуючи її полегшеннями та пристосуваннями. Тому, коли повертаємося до II Ватиканського Собору та запитуємо про започатковану ним реформу, то питання не стоїть: як пристосуватися, влаштуватися зручно та зробити християнство легшим, але як дедалі глибше жити католицькою вірою.

За матеріалами: radiovaticana.org

КОРОТКО

КАРИТАС ДОПОМАГАЄ

На початку цієї зими, коли були морози та сніги, у багатьох містах України було складно з теплом, електропостачанням, водою та з доступом до віддалених сіл. Цьогорічні снігопади – найбільші за останніх 130 років, були сильні морози. Насамперед це вдарило по малозабезпечених, людях похилого віку, хворих, безхатченках, уражених бідністю дітей та молоді. Кілька сотень людей загинули від переохолодження на вулицях українських міст.

Завдяки благодійникам із Карітасу Німеччини і Карітасу Відня український Карітас заснував мережу пунктів обігріву та благодійних їдалень. Там можна було не тільки погрітися й попоїсти, а й отримати медикаменти, теплий одяг і взуття. Працівники Карітасу допомогли багатьом безпритульним не замерзнути на смерть, надавали першу медичну допомогу та психологічну підтримку потерпілим. 11 пунктів обігріву і харчування від Карітасу України працювали на базі регіональних організацій у різних областях: Київській, Донецькій, Хмельницькій, Львівській, Івано-Франківській і Тернопільській. Пункти обігріву були як стаціонарні, так і мобільні. Допомогу діставали по 700-900 осіб щодня! (Credo)

ЦЕРКВА І ВЛАДА: КРИЗА В СТОСУНКАХ



«Не дивлячись на наші спілкування і співпрацю, 16 жовтня ВР ухвалила закон «Про свободу совісті», ігноруючи позиції Церков. Наступного дня відбулася зустріч з Президентом, на якій Віктор Федорович погодився вєтувати його, вислухавши наші аргументи. Однак цього не зробив. Ця подія змусила глав Церков говорити про кризу в державно-церковних стосунках. Тобто, є розмова, а діалогу немає», – заявив Блаженніший Святослав. (прес-служба УГКЦ)

СУДИТЬСЯ З КОМПАНІЄЮ САМСУНГ ЧЕРЕЗ МОВУ

Один з активних учасників руху "И так поймут!" (І так зрозуміють) Святослав Літинський подав позов до компанії Самсунг щодо відсутності на пральній машині маркування українською мовою, що є порушенням закону «Про засади державної мовної політики». З відповіді Самсунга вбачається, що компанія взагалі не маркує своїх продуктів українською (отже вся імпортована продукція, на думку позивача, ввозиться в Україну з порушенням законодавства). Суд прийняв справу до розгляду. (інф. власна)

УКРАЇНА В ЄВРОСОЮЗІ. КОЛИ?

Україна може стати членом Європейського Союзу у 2020 чи 2030 році. Такий прогноз в ефірі каналу ICTV висловив німецький політолог Олександр Рар. При цьому він визнав, що на даному етапі ЄС не розглядає можливості членства України. Говорячи про те, що Україна має зробити для успішного проведення саміту Східного Партнерства у листопаді п.р., Рар наголосив, що наша держава передусім повинна модернізувати судову систему. «Щоб не було більше, як вважають на Заході, показових судів, має бути пом'якшення термінів ув'язнення для Тимошенко та Луценка, можливо якась амністія і тоді саміт для України може бути успішним».

Оптимістів надихає обіцянка Віктора Януковича (під час нещодавнього саміту Україна-ЄС) здійснити необхідні для підписання угоди кроки. Наскрізно думкою заключної декларації саміту проходить визнання Україною наявності проблем і готовності їх вирішувати. Україна має 2-3 місяця, щоб розрубати вузлову проблему «Тимошенко-Луценка», інакше зустріч у листопаді не зможе завершитися успіхом, тобто підписанням угоди про асоційоване членство України в ЄС.

Оглядач Анатолій Марциновський: «Чи станеться диво і Янукович виконає брюссельські обіцянки, причому швидко? Відповідь не забариться. Момент істини наближається, і дуже скоро традиційні для української влади запевнення в прагненні до інтеграції з ЄС або отримають підтвердження, або остаточно втратять сенс». (Роман Амбріс)

Продовження. Початок на 1 стор. ▼
Не один уявляв собі його, самотнього, в монашій келії, де він у тиші доживатиме свого віку. Натомість ця начебто напівзгасла зоря несподівано вибухнула чи не найяскравішою зіркою українського інтелектуального небосхилу. Не минає тижня, щоб у найрізноманітніших медіях не з'явилося нове слово Блаженнішого. Журналісти полюють за ним,

і не буде вічно так, як писала Костенко: *Бо ж сієш, сієш, а воно не сходе, І тільки змії кубляться й сичать...*

«БОЖІ МЛИНИ МЕЛЮТЬ ПОВОЛІ»

Далі цитований уже Мирослав Маринович, який намагається глобальніше поглянути на постать Любомира Гузара та його роль у відбудові нашої Церкви.

Любомир невтомно спонукав свою Церкву, коли йшлося про відновлення її традиційних структур і створення нових. Консолідував свою роботу Синод Єпископів, запрацювали тематичні сесії Патріаршого Собору УГКЦ та щорічні монаші собори під загальною назвою «Преображення у Господі». Після жвавих соборних дискусій активізувалося греко-католицьке мирянство.

нестримно поринає у безумство владо- і грошлюбства. Здавалося б, у цю епоху головним переможцем і єдином можливим носієм успіху є людина користі. Проте коли до зали заходить оцей скромний чернець, шанобливо встають зі своїх місць усі владоможні й сановиті. Коли хочуть назвати ім'я справжнього українського авторитета, люди називають не обвішаних

ті свого життя, коли переживає новітні перетворення пов'язані з всесвітньою культурою, то можемо сказати, що до великої міри багато людей в Україні складають суспільство безбатченків, бо не знають свого коріння.

А з іншого боку кажуть дослідники, що ті великі проблеми, особливо з розлученнями, призводять до того, що майже половина нашої молоді ви-



Колишній та нинішній Патріарх, с-на: Роман Малько

ХОДІТЬ ЧАСТІШЕ НА ЦВИНТАР

нагородами й віллами владоможців, а оту скромну людину молитви. І цим парадоксом нинішній наш ювіляр – дай, Боже, йому многих і довгих літ! – творить очевидне диво, бо завдяки йому гріх не стає незаперечним законом нашого життя. Завдяки йому ще, може, назбираються у нашому доброму, але безталанному народі оті біблійні п'ятдесят чи бодай десять праведників, задля молитви яких і змилосердиться Господь над цілим краєм».

А який Любомир Гузар у побуті? Відповідає о. Богдан Прах, проректор УКУ, який працював з Любомиром Гузаром з 1997 по 2004 рік: «Дуже скромний. Такий приклад: він часто подорожував, але завжди при цьому намагався обходитися сам. Ми навіть пробували з цим боротися, адже годиться, щоб патріарха бодай хтось із літака зустрів. Але ж ні, він не любить до себе зайвої уваги, тому найчастіше у своїх закордонних подорожах був один із маленькою торбинкою в руках. Так само, коли йому пропонували занадто пишні архиєрейські шаги, то його це навіть обурювало.»

На завершення повертаємось знову до Святого Юра. Під час урочистої Літургії з нагоди цього Ювілею, Патріарх Святослав проповідував про батька...

«Як ми сьогодні поглянемо на українське суспільство, на наш народ, на народ, у якого сторіччями крали історичну пам'ять про своє коріння; народ, який сьогодні перебуває у дуже цікавому момен-

растає без присутності батька в родині, батька, якого вони ніколи в житті не бачили. Сучасна медицина дуже часто усуває молодого мужчину із можливості стати батьком, замінюючи його участь в таїнстві народження нового життя сучасними репродуктивними технологіями. А дуже часто батько, який навіть є, усувається від виховання своїх дітей, стає неprisутнім, далеким і незнаним.

Тому можна сказати, що сьогодні українське суспільство кличе сильним голосом: хто нам покаже Отця? Хто нам відкриє обличчя нашого з вами Батька і Бога. Бо суспільство без Отця, означає суспільство без Бога. Об'явити людям Отця означає, дати людям можливість участі у вічному житті.

Сьогодні ми зібралися на тій Божественній Літургії у цьому древньому Соборі св. Юра, щоби вшанувати нашого Батька, блаженнішого Любомира, який святкує свої два славні ювілеї: 80 років з дня народження і 55 років священничого служіння. (...) Його життя характеризується перш за все такою фразою, яку каже Син до Отця: все моє – твоє, я є в Тобі, а Ти є в Мені. Любомир... знаний в нашому народі, як особа, в якій Бог перебуває і до нас промовляє. В якого нема нічого свого, але все є Боже: думки, бажання, наміри, навіть гумор.»

Редакція «ХГ» бажає Ювілянтові Божих ласк та многих літ!

бо знають: все, що скаже цей мудрий 80-літній старець, буде неодмінно людьми вислухане чи прочитане».

Ліна Костенко написала колись вірш, сумний вірш, який, однак, дуже підходить до того, що нині відбувається в Україні.

Прости мені, мій змучений народе,
Що я мовчу. Дозволь мені мовчати!
Бо ж сієш, сієш, а воно не сходе,
І тільки змії кубляться й сичать.
Всі проти всіх, усі ні з ким не згодні.
Злість рухає людьми, але у бік безодні.

В Україні нині справді дуже не простий період (як і у світі). Множиться корупція, ростуть ряди прихильників культу мамони, політична влада все більше нагадує добре організовану мафіозну структуру. Нещодавно Кир Любомира запитали, що б він порадив олігархам? Я справді здивувався відповіді: «Нехай частіше ходять на цвинтар».

Треба вірити, що якщо Кир Любомира люди хочуть слухати (а хочуть!), то, врешті-решт з того виросте щось доброго

Мирослав Маринович: «1996 року Кир Любомир прийняв під свою оруду Церкву, яка, скажімо так, не була найлегшою в управлінні за мірками нинішнього часу. Зіткана з різних сегментів, вона важко знаходила консенсус ледь не в усіх ділянках церковного життя. Далеко не все йшло по-святому і в середовищі духовенства. А тому не раз чулися серед вірних домагання, щоб Глава Церкви покерував «твердою рукою», караючи нерадивих. Цього вимагали засвоєні комуністичні стереотипи й наша гнівлива людська природа. Проте Блаженніший Любомир добре знав, що справді відповідальною і смиренною може бути лише вільна людина. І що до свободи потрібно зростати – поволі й поступово. Бо, як любив повторювати Митрополит Шептицький, «Божі млини мелють поволі». І в цій довірі до невпинності Божих млинів – велика духовна сила нашого Патріарха-емерита.

Проте той же Блаженніший

Церква, що в попередні комуністичні десятиліття вимучено була «Церквою мовчазною», нарешті повною мірою відновила свій публічний пастирський голос. Під орудою Патріарха Любомира було сформульовано цілу низку концепцій, якими Церква намагалася осмислити нові особливості свого буття, і врешті визначено головну місію Української Греко-Католицької Церкви у нинішній час: «Святість об'єднаних людей у паломничанні на шляху до церковного сопріччя, щоб здійснити волю Христа-Спасителя».

Таке вміння невтомно сіяти, поки сприятливою є погода, і водночас дати насінню поволі зійти, не порушуючи природного ритму, є ознакою доброго Господаря, в якого є чому навчитися.

Нарешті, згадаю про свідчення Блаженнішого Любомира, яке є чи не найбільш значущим у той час, коли Україна

ХГ

«НЕ СТАЛО» ПАПИ... А ДРУГИЙ БУДЕ!

З ПРИВОДУ ВІДМОВИ ПАПИ БЕНЕДИКТА XVI ВІД УРЯДУ

Папа Бенедикт XVI, глава Католицької Церкви, ошелешив весь світ, коли 11 лютого 2013 року звернувся до кардиналів з такими словами: «Найдорожчі брати... з повною свободою за-

являю про те, що зрікаюся служіння Єпископа Рима, Наступника святого Петра, дорученого мені кардиналами 19 квітня 2005 року, таким чином, що від 28 лютого 2013 року, 20:00, Римський осідок, столиця Святого Петра, буде вакантною, і ті, на кому лежить цей обов'язок, повинні

скликати конклав для обрання нового Верховного Архиєрея».

Вістка насправді шокує! Щоправда, деякі журналісти починали вже минулого року здогадуватися про таке рішення Папи в майбутньому: не заплановані ним будь-які пастирські візити поза межі Італії

упродовж 2013 року, його непередбачена участь в «Дні Молоді» в Ріо-де-Жанейро, слабкий та ледь-чутний у нього голос, використання палиці для ходьби... але навряд чи сподівалися папської ре-зигнації вже цього року!

ЩО Ж СПОНУКАЛО БЕНЕДИКТА XVI ПІТИ У ДОБРОВІЛЬНУ «ВІДСТАВКУ»?

Відповідь не така проста, бо спекуляцій тут справді багато. Найперше, мабуть, потрібно взяти до уваги слова самого Папи, який вказав на причини такого рішення: «...Я впевнився у тому, що через похилий вік уже не маю достатньо сили для належного здійснення Петрового служіння». Папа ставить чіткий наголос на тім, що він через «похилий вік» здає свій уряд.

«НЕ СТАЛО» ПАПИ... А ДРУГИЙ БУДЕ!



В іншому місці він говорить, що робить це також через брак «достатньої сили тіла й духу, яких останніми місяцями... поменшало», внаслідок чого він вже «нездатний добре звершувати доручене йому служіння». Причину поменшення «сили тіла й духу» в Папи треба шукати у «швидкій зміні сучасного світу». **Як вірянин, гадаю, – немає причини сумніватись у правдивості його слів, проте майже всі журналісти чи телевізійні репортери іншої думки.**

СПЕКУЛЯЦІЇ

Більша частина журналістів вбачає причину такого рішення у нездатності Бенедикта XVI з успіхом розв'язати найпекучіше питання, які сьогодні хвилюють католицьку Церкву й віру. Якими можуть бути ті питання, які на думку газетярів змусили Папу здати Римський Престол? **Найперше** – це множество гучних педофільських скандалів, які сколихнули всю Церкву. На адресу Церкви на всіх континентах лунають звинувачення у спробах завадити оприлюдненню скандальних фактів. Репортери звинувачують Папу у нерішучості стосовно покарання винуватців таких злочинів. Вочевидь, папа Бенедикт XVI, пізніше, після деякої нерішучості, таки визнав (напередодні своєї поїздки до Португалії) винуватість духовенства у педофільних скандалах: «Найбільше переслідування Церкви походить не від зовнішніх ворогів, а народилося від гріхів усередині Церкви». Таким чином, він відійшов від попередньої лінії Ватикану, який досі звинувачував ЗМІ та противників католицької віри у роздуванні педофільського скандалу. Ідеться, повторюю, про численні випадки сексуальної наруги над дітьми та підлітками в установах католицької Церкви у світі.

Інше питання, що важким

каменем давило душу Бенедикта XVI, це гучне домагання скасувати в середині Римо-католицької Церкви

ХТО БУВ ПЕРШИМ?



Чи можна папі абдикувати і чи в минулому були такі папи, які зреклися Римського Престолу? Відповідь на одне й друге запитання наступна: **папа має право зректися свого уряду і в історії Церкви були папи, які пішли, скажімо, «у відставку»!**

Першим папою, хто зрікся свого уряду був **Понтіан** (230-235). За переслідування християн в Римі, його було заслано на острів Сардинію працювати в копальнях солі, звідки ніхто, звичайно, не вертався живим. Тому він, побоюючись за своє життя та долю Церкви добровільно зрікся свого уряду. **Сільверій** (536-537) став перед судом в Константинополі і був засуджений на вигнання. Тому він абдикував на користь свого наступника папи Віглія. **Целестин V** (1294) не хотів підкоритися Карлові II з Сицилії, який домагався від нього лише формально бути папою. Після 5-ох місяців Целестин зрікся свого уряду, встановивши перед тим церковний закон, який дозволяв папам добровільно зректися свого уряду. **Григорій XII** (1406-1417) зрікся Римського Престолу заради добра Церкви: під час схизми, яка виникла за час його урядування, появилися ще інші два папи, які мали сильну підтримку вірян. Целестин абдикував на Соборі в Констанції, на якому обраним був папа Мартин V.

Отже, папа Бенедикт XVI не створив жодного прецеденту, коли зрікся Римського Престолу, лише слідував закону, що йому дозволяв на такий крок.

целібат для кандидатів у священники. Такі розмови тривають вже не перший рік, причому не лише серед людей світських, а й серед окремих теологів та навіть представників католицького духовенства. Два роки тому бразильські священники надіслали Папі офіційне звернення з проханням переглянути канонічне правило, яке зобов'язує дотримуватися целібату тих, хто хоче стати священником.

Всі, без винятку, вважають, і це є факт, що целібат – це дисципліна, а не догма Церкви. Бенедикт XVI зі своєї сторони вважає неможливим і безглуздим скасування целібату, бо безшлюбність священників, на його думку, повністю відповідає заявам II Ватиканського Собору і навчання його попередників на Престолі св. Петра.

Касування целібату в Римо-католицькій Церкві для кандидатів до священства стало ще пекучішим після масового навернення духовенства англійської Церкви до католицизму. Це був наслідок наполягань, щоб всередині англійської Церкви дозволити жінкам висвячуватись на єпископів.

На думку багатьох світських газетярів, дуже заболіла Папу **зрада** його особистого камердинера Павло Габріеле, який тайкома виносив з ватиканського бюро Папи довірочні документи, які потім журналіст Джанлуїджі Нуцці оприлюднив у книжці «Ваша Святість: таємні документи Бенедикта XVI». Мав я можливість прочитати ту книжку і мушу визнати, що перегортаючи її сторінки, мені аж волосся ставало дибки!

Документи виявляли корупцію у Ватикані; кулуарні інтриги між вищими ешелонами духовенства; як ватиканський банк був втягнений у нечесні фінансові афери тощо... І в черговий раз я пересвідчився, що Церкву таки

провадить Святий Дух! Не забуваймо, що Ватикан – це маленька держава з населенням в одну тисячу осіб, яку очолює «абсолютний монарх» – Папа. На території Ватикану є свій банк, пошта, а при тому – свої «міністерства» у виді «посад» чи «конгрегацій». Хоч у Ватикані живе лише тисячу людей, та все ж Папа та його конгрегації несуть відповідальність у справах віри за поверх 1.2 мільярда католиків в усьому світі. Як у кожній державі, так само в Ватикані широко поширена корупція, точаться там кулуарні інтриги навколо провідних владик та кардиналів, снуються невидима боротьба за отримання посад. Коли Папа взнав про зраду свого особистого камердинера та про корупцію і всі ті ганебні інтриги, він, мабуть, впевнився у своєму переконанні, що він справді неспроможен «добре звершувати доручене йому діло провадити Церкву».

Для нас християн, однак, істинними причинами залишаються ті, які він сам подав 11 лютого: він зрікається папства, бо у нього «поменшало сили тіла й духу!».

КОГО ОБЕРУТЬ?

Бенедикт XVI радив кардиналам обрати папою «неєвропейського» кандидата. У Ватикані не існує безпосереднього списку кандидатів або відвертої передвиборної агітації за нового папу. Впродовж століть папу обирає Колегія Кардиналів, і, зазвичай, вони вибирають одного з-поміж себе. Більше від половини всіх кардиналів-виборців (67 із 115) – європейці, з котрих 28 є італійцями. На мою особисту думку, новим папою стане таки італієць, хоч шанси мають також представники Канади, Африки і щонайменше один американець. Всі журналісти та букмекери згодні з тим, що найреальніші шанси матиме кардинал Пітер Кодво Турксон з Гани, Африка, йому 63 роки. Його обрання означатиме: кардинали визнають, що майбутнє католицької Церкви не у Європі, але у різкому зростанні впливу Церкви на просторах «глобального Півдня». Причини для його обрання такі: він суперзірка серед кардиналів

Колегії, прекрасний оратор і посланець, символ розширення глобального впливу Церкви. **Мешканці Рима починають вже боятися: не хочуть темношкірого за папу, бо існує в них таке вірування, що коли папою стане темношкірий, настане кінець світу! Щобільше! На площі Кампідольйо в Римі стоїть кінна фігура римського імператора Марка Аурелія, а грива коня кінчається чубком на голові у виді птаха. Римляни вірять, що коли папою стане темношкірий, той чубок переміниться у справжнього птаха, що звіщатиме кінець світу. Жарт жартом!**

Коли би мене запитали, кого, на мою думку, оберуть папою, я би неодмінно відповів: кард. Анджело Сколу, до 2011 р. – патріарха Венеції, а від 2011 р. – архієпископа Мілано, якому 71 рік.

ЯК ОБИРАЮТЬ ПАПУ?

Першою мірою, потрібно у період 15-20 днів після смерті понтифіка, у випадку Бенедикта XVI – абдикації, скликати всіх кардиналів в конклав. Це буде здійснено після 15 березня (можливо почнеться вже 10 березня – ред.). Конклав може тривати 1-2 тижні і повинен, як вважають, завершитися до 31 березня – свята Воскресіння Христового за західним церковним календарем. Таким чином, новий первосвященик зможе очолити великодні святкування.

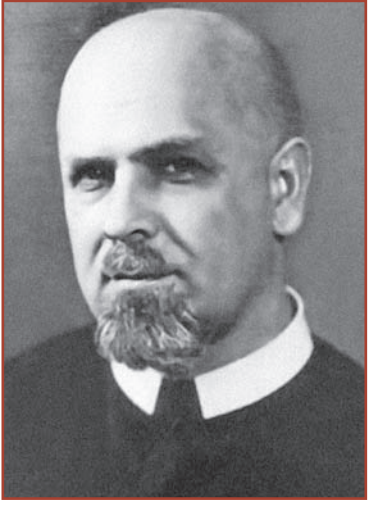
Кардинали засідатимуть в Сикстинській Каплиці, де вже розміщені лавки з анкетами для голосування, і де вмонтована піч, у якій спалюватимуть нотатки та голоси кардиналів-виборців, щоб через клуби диму повідомити зовнішній світ про результати голосування. Якщо з димохода клубиться до небес чорний дим, значить, що ще не обрали нового папу, а якщо білий – є вже новий папа. З 1621 року – голосування тайне. Для законного обрання папи потрібно двох третин голосів. Після 34-ого голосування балотуються між собою двоє з тих кардиналів, які отримали найбільше голосів. Папою тоді буде обраним той, хто отримає, також і тут, дві третіх голосів. Можуть голосувати лише ті кардинали, які ще не завершили 80 років життя, і їх не може бути більше ніж 120 (зараз їх 115).

Молімося щиро, щоб Всевишній зволив Католицькій Церкві отримати пресвятого й премудрого папу!

Для «ХГ» о. Євген Небесняк



[З літопису християнської України]



ОРЕОЛ СВЯТОГО ВОЛОДИМИРА ВЕЛИКОГО



Фрагмент фрески з Десятинної церкви в Києві, кінець X ст.

Можна ще відмітити й інший факт – це саме оті теплі, плідні літні місяці, липень-серпень, в яких наша Українська Церква пошановує майже усіх отих святих мужів і жінок своєї початкової історії: «Дня 10 липня – преподобного отця нашого Антонія Печерського», начальника всіх руських ченців; а зараз таки на другий день, тобто «11 липня – блаженної княгині руської Ольги»; а далі, дня 24 липня – «святих мучеників-страстотерпців Бориса і Гліба», тобто двох улюблених синів Володимира; а коли йдемо ще далі, то під днем 14 серпня знайдемо «пам'ять перенесення чесних мощів преподобного отця нашого Теодосія, ігумена печерського». Всі вони – перші начальники українського християнства, які жили і діяли в світлі отого переломового факту української історії – хрищення 989 року. Їм віддає нарід вже майже з перших десятиліть по їхній смерті релігійну пошану-культ. Це отой «ореол», ота золотиста обідка на їхніх іконах, яка і визначає і позначає їхні земські портрети, вказуючи на них як на угодників Божих.

Тому, закінчуючи наші літописні читання про християнську Україну за Володимира, не можемо не згадати саме отого Володимирового ореолу, отой його особистої святости та її всенародного признання в формі релігійного культу.

Вже і сучасні Володимирові традиції згідні в тому, що Володимир був не тільки великим володарем, але також великим християнином. Його сьогоднішній повний титул – Святий Володимир Великий, – саме відзначає і його державну велич, і його християнську святість.

Що думали про Володимира його найближчі сучасники та майже очевидці, вистачило б прочитати уважно наші Київські літописи, хоча б отой початковий літопис: «Повість временних літ, звідкіля пішла руська земля, хто в Києві зачав перший княжити та звідкіля постала руська земля», який склали київські ченці під проводом Нестора-літописця. А яким гомоном прогомонала слава Володи-

Коли розкриємо церковні книги українського християнського культу, під датою 15 липня знайдемо таку записку: «В 15-ий день місяця липня: Святого рівноапостольного великого князя Володимира, названого в святім хрищенні Василієм». І цього дня український нарід на всіх просторах свого поселення і від довгих століть пошановує похвальною згадкою і молитвою пам'ять свого князя-Христителя, прирівнюючи його до святого апостола Павла та й отого великого царя Константина, що виніс хрест Христовий на свою царську корону».

мира, свідчить проречисто похвальне слово про нього, сказане начальником українського духовенства, митрополитом Іларіоном, десь у 40-их роках XI століття, яких 30 літ по смерті Володимира, «Про закон і благодать і правду в Ісусі Христі і похвала кагану нашому Володимирові». В ньому перлиною блистять отакий широкомовний уступ: «Хвалить похвальними головами Римська країна Петра і Павла, через яких увірвала в Ісуса Христа сина Божого; Азія, і Ефез, і Патм – Івана Богослова; Індія – Тому, Єгипет – Марка; всі країни і горо-

що хрищення цілком змінило дикуну вдачу Володимира та його добичницький варяжський норів. Він стає щедрим, лагідним і побожним, ідеалом князя-християнина. Знову ж таки цей Іларіон каже привселюдно: «Ти був для наших одіжжю, ти був для голодних кормильцем, був ти прохолодою для спражнених, вдовам ти був помічником, чужинцям і подорожуючим – ти був прибіжищем, ти був охороною для тих, що не мають даху над головою, ти був заступником покривдженним, та збагатителем убогих». І це не тільки панегірична

«Володимир був не тільки великим володарем, але також великим християнином.»

ди і люди пошановують і славлять кожний свого вчителя, що навчив їх православної віри. То й ми похвалімо, по нашій силі, хоч і малими похвалами великого вчителя і провідника, що створив велике і дивне, великого кагана нашої землі – Володимира, внука старого Ігоря, а сина славного Святослава, що, пануючи в своїх часах, мужством і хоробрістю прославилися в багатьох країнах, а й нині згадуються силою і перемогами, і ними славляться». Це тільки вступ та полотнище, на якому від XI століття українська людина почала оглядати Володимира. І ця історія, не раз така «вередлива в оцінці заслуг і скупа в роздаванні титулів, надала йому назву «великий», спільну з дуже нечисленими, а при тім дуже заслуженими одиницями» (Назарко). А Церква надала йому титул святого і рівноапостольного.

Літописи стверджують,

риторика, але підтвержені літописними записками діла. Про ці саме діла говорить його життєписець Яків-монах так, що, мовляв, святости Володимира не треба доказувати чудами, бо «пізнати її з його діл, а не з чудес».

Тому й не дивно, що вже в другому поколінні по смерті Володимира його нащадки змагають за признання йому всенародного і церковного почитання, як Святого. Та не зважаючи на життєпис Якова-монаха, не зважаючи на отой всенародний пошанівок, якого виявом є Слово Іларіона, перший раз згадку про Володимира, як святого, зустрічаємо щойно року 1254 в Іпатському літописному зводі; а Лаврентієвський згадує його аж 1263 року. Проте, хоч і рано почалися заходи щодо його канонізації й почитання як святого, то пізніше за інших він одержав цей титул, і то пізніше за Ольгу, свою бабуню

і за синів Бориса і Гліба, і за печерських подвижників Антонія і Теодосія.

Та не тяжко знайти причини: він мав свої прогріхи – прогріхи перед Візантією, яка не могла простити йому його національної та релігійно-церковної політики. Тому, коли візантійські висланники і ставленники: митрополити, єпископи та ченці, здобули таки згодом – за наступників Володимира – провід в Українській Церкві, то вони старалися відсунути справу шанування Володимира, як святого, в тінь, на задній плян, мотивуючи свою опозицію до слави Володимира його попереднім життям як поганина, «язичника», підкреслюючи зокрема його службу «похоті женській», прирівнюючи його до Соломона-многожона і тому подібне.

Все це ввійшло то тут, то там у літописання, яке тоді виправлялося під наказом та впливом митрополитів-греків. Крім особистої недосконаlosti, як твердили вони, хоч і пізніше обмитой щирим покаєнням Володимира-християнина, вони виносили ще інші моменти, оті церковно-політичні зв'язки Володимира з западниською Болгарією, посвоячення з західними католицькими столицями і родами, а й оті численні посольства з Риму і до Риму, вбачаючи в усьому тому «ересь латинську». Тому спротивлялися грецькі ставленники й культові княгині Ольги, і Володимира, та тільки під натиском народу терпіли вони культ страстотерпців Бориса і Гліба.

Саме в тому часі вставила Візантія в українське літописання так звану «корсунську легенду» про охрищення Володимира і народу в 988 році, де всю заслугу віднесла на свій рахунок та за особистий рахунок Ганни Порфирородної;

і не то що тяжко було признати їй Володимирові титул святого і рівноапостольного, але взагалі пошанувати його релігійним культом, прикрасити його подобу отим ореолом. Та це була книжна акція, офіційна, урядова, розчислена на дальші реченці, затягування в книги-літописи, препарування історичної опінії і оцінки.

Візантія перерахувалася щодо одного: не вчислила ваги всенародного пошанівку, народу, який мав свої окремі джерела знання про Володимира і його діла, які не були записані в літописах, але жили в народній пам'яті, і не можна було там їх вже виправляти, пофальшувати чи скорегувати. Так переніс він цю пам'ять до половини 13-го століття, коли татарське лихоліття змело з українських земель рештки візантійських впливів, і до слова прийшла місцева традиція.

Отож у тяжкі часи 40-их років 13-го століття була Володимирові укладена окрема похвальна служба, а кілька літ згодом, в 1254 році, Іпатієвський літопис прикладає йому вже й титул: святий; а Лаврентієвський літопис десять літ згодом, в 1263 році, говорить про нього навіть як про святого зовсім позитивно. А були це часи іншої політичної і церковної ситуації в Україні: часи Данилової унії з Римом і Данилової корони: 1253 р. От тоді вже не могли бути канонічною перешкодою для Володимира та його релігійної прослави ні оці «небезпечні» зв'язки з Римом і Заходом. Власне тоді злилися всуціль: всенародна традиція і церковна пошана, створюючи одну цілість, якій імення: Святий Володимир Великий, Володар і Христителю України.

о. Атанасій Великий ЧСВВ

ЗАСЛУЖЕНІ ДУРИСВІТИ ІСТОРІЇ

Нема такої країни в Європі, окрім деяких країн СНД, де історія переписана, сфальсифікована і подана до столу з таким фантазійним гарніром, що його жоден науковець не перетравить. Усе йде до того, щоб розділити країну на два улуси. Спочатку поділили за мовою, взяли за релігію, але ще до кінця справи не довели, а тут уже нова радість – треба ще й історію поділити.

На повному серйозі і опозиціонери, і провладні депутати торочать одне й те ж: мовляв, не вдасться переконати східняків у героїських подвигах Бандери й УПА, як не вдасться переконати західняків у позитивній ролі "визволителів" зі Сходу. Висновок: нехай усе буде, як є, ті хай тішаться своїми лісовими братами, а тамті – Молодою Гвардією.

Сказати, що це повний ма-разм – нічого не сказати. Яка різниця між вояками УПА і Молодою Гвардією? А та, що перші були, а другої не було. Як не було 28 панфіловців, не було героїні Космодем'янської, а була член загону паліїв та підрильників, які на заклик вождя палили села і підкладали вибухівки у містах. Так і було знищено історичні споруди в Києві.

Однак вулиць імені цієї

паліївки в Україні купа. Ледве чи люди, які живуть за такою адресою, знають про неї правду. А правду, між іншим, написали не українські націоналісти, а російські історики. Як і про панфіловців. І їхні вулиці є. То як із такою історією боротися? Кожен народ намагається подати дітям таку історію, яка б задовольняла усіх, а при цьому не була брехливою. Якщо в історії Франції була і Варфоломійська ніч, і жорстокий геноцид Півдня, коли нищили катарів та альбігойців, то там цього не тільки не приховують, а навіть не виправдовують вищими цілями. І про терор під час Французької революції пишуть чесно і відкрито. **Натомість в Україні заборонено писати про українсько-російські війни.** От з поляками, татарами, турками – можна, а зі старшим

братом – зась. Особливо про ті битви, де росіяни були розгромлені: під Оршею у 1514 році, під Конотопом у 1678, і боронь Боже згадувати про те, як козаки брали Москву. Тоді це не історія, а фікція.

Чому слід вивчати російську мову? І на це є у «регіоналів» відповідь: бо вона дала світові велику літературу. Аргумент просто вбивчий. То вивчаймо ще й китайську! І французьку, й англійську, й німецьку, й іспанську, і не забуваймо про латину і давньогрецьку! Бо жодна з літератур на цих мовах не менша, а навіть більша за російську.

Специ від Табачника вирішили, що нашим діткам пора зазнайомитися з діяльністю Щорса, Пятакова і Коцюбинського. Не знаю, чи при цьому діткам повинні розповідати, що першого свої ж застрелили

в спину, а двох інших за великі заслуги перед Родіною розстріляли у 1937-му. Але найголовніше те, що усі троє боролися проти української незалежної держави. Це просто феноменально! Де ще, у якій країні вивчають у позитивному руслі (!!!) діяльність своїх же ворогів? Я такої не знаю. Сучасні історики, навіть не ті, що пишуть підручники, а ті, що пишуть для дорослих, соромливо називають Московсько-українську війну 1917 – 1921 років Визвольними змаганнями. А коли треба назвати ворога, то не пишуть "росіяни", а "більшовики". Так їм здається толерантніше. А тим часом переглянувши усю українську пресу того часу, я ніде не натрапляв на жодні Визвольні змагання. Війна називалася чітко і недвозначно:

московсько-українська. І що цікаво. Пісень і народних, і авторських, створених в армії УНР та в Січових стрільцях – сотні. І жодної україномовної більшовицької. Так, на боці росіян воювали не тільки латиші й китайці, а й деякі українці. Одні від невідомості, інші примусово, але чомусь у їхньому середовищі пісня не народжувалася. Ба більше: більшовики безпардонно крали стрілецькі мелодії ("Там вдалі за рекою", "Дан приказ йому на запад" і т. д.). Уенерівських та стрілецьких газет видавалося у ті роки доволі багато. Досить сказати, що в одному лише Кам'янці-Подільському виходило їх чотири десятка! А більшовицьких україномовних газет було, як кіт наплакав.

І от ще один парадокс. І в тих, і в тих газетах друкували патріотичні вірші. Але якщо у кожній уенерівській газеті друкували вірші й фейлетони відомі письменники (Остап Вишня, Микита Годованець, Людмила Старицька-Черняхівська, Микола Вороний, Павло Тичина, Юрій Липа, Володимир Свідзінський, Олександр Олесь, Володимир Самійленко і багато інших), то в більшовицьких – самі графомани з народу. Ну точнісінько один до одного, як і зараз. Які поети на боці влади? Белаш та Болдирев.

Юрій Винничук
(подано за tsn.ua)



Маківка, стрілецький цвинтар, поч. 1920-х рр.
(Світлина Ореста Круковського)

[Українці в Німеччині]



DIES ACADEMICUS 2013

6 лютого 2013 р. у Будинку Кардинала Венделя у Мюнхені відбувся Dies Academicus з нагоди відзначення 92 річниці Українського Вільного Університету. Урочисту академію відкрила ректор цього закладу, проф. Ярослава Мельник. Вона запевнила, що Університет плекав і надалі плекатиме у своїй діяльності високі ідеали академічної свободи і професіоналізму, а також слугуватиме містком порозуміння між Україною і Європою, Німеччиною насамперед. Відтак гостей привітав канцлер УВУ Андрій Довганюк.

Про унікальність УВУ говорив владика Б. Гудзяк: «Студенти УВУ мають прекрасну можливість спілкуватися з викладачами з різних континентів. Не втрачайте цього шансу. Від вас залежатиме майбутнє цього навчального закладу. Це велика відповідальність зберегти надбання минулих поколінь, здійснити особистий внесок у розвиток українського культурного й наукового життя й передати цю естафету майбутнім поколінням».

Під час святкування було вручено почесні докторати філософії академікові Івану Дзюбі та докторові Ерасту Гуцуляку, а також медаль «Pro Universitate Libera Ukrainensi» професорові Франку Сисину.

Слово про Івана Дзюбу ви-

голосила проф. Я. Мельник. Текст промови І. Дзюби, який, на жаль, не зміг приїхати на вручення диплому, зачитала декан факультету українистики, член-кореспондент Національної академії наук України Тамара Гундорова. Наведемо невеликий уступ із промови І. Дзюби. Подякувавши сенату УВУ за те, що цьогорічний вибір «упав» на нього, він зазначив: «Водночас я доволі збентежений, знаючи, в який ряд високих імен мене поставлено. Якби був молодший, сказав би, що це аванс мені. А так на деяке своє виправдання можу хіба послатися на те, що моя літературознавча робота, особливо в останні роки, якоюсь мірою причетна до того, чому присвячував і присвячує себе

Український вільний університет: дослідженню нашої культури й думки на всіх теренах української присутності».

Похвалу Ерасту Гуцуляку – відомому українському меценату з Канади, громадському діячу та підприємцю виголосив професор Ф. Сисин. У слові-відповіді доктор Е. Гуцуляк мовив: «Сьогоднішній день для мене незвичайний, бо отримую особливе відзначення від інституції, де професорами впродовж 90-літньої історії були і є поважні науковці. Хочу висловити своє захоплення, що ваш університет, не зважаючи ні на що, успішно розвивається. Усе це завдяки професорам і ректорам, які наполегливо, з повагою і витривалістю несли естафету науки до наміченої мети...».

Похвалу Франку Сисину – доктору філософії, професору, директору Центру українських історичних досліджень ім. П. Яцика при Інституті українських студій Альбертського університету (Едмонтон, Канада) – виголосив Міхаель Мозер, декан філософського факультету УВУ, професор Інституту славистики Віденського університету.

Мистецьке обрамлення вечора здійснили піаніст-віртуоз, проф. УВУ Олександр Козаренко, який виконав твори Миколи Лисенка, Бориса Лятошинського та Миколи Колесси, а також ансамбль сурм Вищої музичної школи міста Мюнхен, який виконав твори Фелікса Мендельсона й Жана-Франсуа Міхаеля.

Урочисту частину вечора завершено спільним виконанням «Gaudeamus Igitur», а також прийняттям, яке відбулося за сприяння Товариства Приятелів УВУ та Фондації УВУ в Нью-Йорку, інституцій, які відіграють важливу роль у збереженні та розбудові Університету.

Підготувала: докторантка УВУ Вероніка Скін



Ректор УВУ Ярослава Мельник та Ераст Гуцуляк

З великою увагою гості вислухали вітання посла України у ФРН Павла Клімкіна та єпарха Паризької єпархії Святого Володимира Великого, владика Бориса Гудзяка. «Я задоволений, що УВУ знаходиться в Мюнхені, важливого економічному, культурному та стратегічному центрі Німеччини, і висловлюю своє захоплення тим, що Університет успішно розвивається. Сьогодні перед нами розкриваються нові можливості, з допомогою таких відданих своїй справі людей, як професори і працівники УВУ, нам вдасться досягти багато», – відзначив зокрема посол П. Клімкін.

УКРАЇНКА, ЩО ВІДКРИВАЛА УКРАЇНУ СВІТОВІ, А СВІТ – ДЛЯ УКРАЇНИ

Одним із перших заходів, присвячених 142-річниці від дня народження Лесі Українки (25.02.1871), був проведений в Мюнхені «круглий стіл» на тему: «Леся Українка і Західна Європа». Він був організований Німецько-українським науковим об'єднанням ім. проф. Ю. Бойка-Блохина (президент НУНО, проф. д-р. Дарина Блохин). Відрадно, що в дискусії взяли активну участь також німецькі вчені і місцеві представники інтелектуальної еліти.

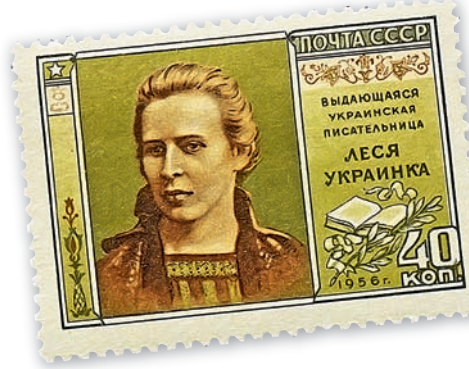
Д. Блохин привітала всіх присутніх, яким дороге ім'я славної доньки України, ознайомила присутніх з інтелектуальним портретом Л. Українки, і виступила із доповіддю «Леся Українка і німецький романтизм», що захопило німецьких вчених.

Цікавими, інформаційно насиченими були виступи

віце-президента НУНО, д-р. Марти Оберраух-Мельничук («Lesja Ukrainka. Übersetzungen»); докторанта УВУ мгр. Тараса Федоріва («Леся Українка і німецький світ»); мгр. Люби Мудрак («Die Drama von Lesja Ukrainka»); поетичні рядки Лесі Українки нахненно прочитала акторка Жанна Карпач-Калантай, яка також адресувала їй власного вірша «Тобі, Лесе присвячую!».

Присутні відзначили надзвичайно велике значення славної доньки українського народу для національного пробудження та піднесення визвольного руху на зламі XIX-XX століть, адже наша Леся зробила багато для того, щоб тогочасна українська література, попри всі перешкоди, які вчинялись зі сторони пануючих тоді держав, вийшла на якісно новий, єв-

ропейський рівень. Цьому, наприклад, прислужились численні переклади світової класики, в т.ч. німецьких авторів на українську мову. Показовим є ще й той факт, що Леся Українка переклала українською твори Миколи Гоголя, цінувала тексти класиків молодого українського красного письменства: Івана Франка, Василя Стефаника, Ольги Кобилянської і т.д. Та й в сюжетах і тематиці багатьох писань, що вийшли з-під пера уродженої Косач (до речі, як тепер встановлено – це славетний рід боснійських герцогів, що поселився на українських землях), значне місце посідають саме загальнолюдські цінності. Хоча, як відзначив «український Геродот», перший Президент України Михайло Грушевський, вона «залишалася при цьому гли-



← Леся Українка на советській марці

пам'ятники, меморіальні дошки, діють музеї поетки в Німеччині, Австрії, Грузії, Канаді. Вікіпедія поширює інформацію про неї 29-ма мовами...

Своїм життям та творчістю Леся Українка яскраво показала як можна возвеличувати свій народ через пошану до інших етносів. Завдання сучасного покоління українців, особливо людей, які проживають поза межами Батьківщини, слідувати цьому прикладу, продовжувати цю працю заради подальшого укріплення високого авторитету великого європейського народу!

Варто пам'ятати, що у цьому році, першого серпня, українська спільнота буде вшановувати 100-літні роковини смерті цієї визначної української поетки.

Докторант УВУ,
мгр. Тарас Федорів

ВИСТАВКА РОБІТ ПАВЛА ЛОПАТИ



Нам приємно повідомити про успішно проведену чергову виставку (здається 25 персон-

альна) робіт мистця ПAVЛА ЛОПАТИ, який живе в Канаді («Полтава») і є також дописувачем «ХГ». Виставка відбулася у залі Осередку Спадщини при українській католицькій церкві Св. Йосифа в Оквіллі, поблизу Торонта. Як повідомляє газета «Новий Шлях», значна частина – це були ікони, яким Павло Лопата присвячує багато свого часу, уваги та любові. Було також кілька великих символічно-сюрреалістичних полотен, як, наприклад, «Кров Христа, не вода», «Хрещення», «Післанець», «Суддя» та інші. Ми з цієї нагоди презентуємо роботу Пана Лопати від 2010 р. п.н. «Шевченко-Кобзар». Вітаємо зі святом Мистця та його помічницю-дорадницю, Паню Марійку!

Редакція «ХГ»

ПОМЕР ВЛАДИКА ЮЛІАН (ВОРОНОВСЬКИЙ)

Нас усіх глибоко вразила вістка про відхід у вічність єпископа-емерита Самбірсько-Дрогобицької єпархії Юліана (Вороновського).

У ці дні таїнственої втрати ми розділяємо смуток і єднаємося молитовно з усіма тими, хто знав і шанував Покійного. Греко-Католицька Церква втратила не втомного трудівника на ниві Христовій, одного з останніх владик з часів підпільних свячень. Владика Юліан все своє життя присвятив проповідуванню Доброї Новини в нелегкі часи переслідувань.

Народився ЮРІЙ ВОРОНОВСЬКИЙ 5 травня 1936 року в с. Гумниськах Буського району Львівської обл. Закінчив Львівський поліграфічний інститут. Довгі роки працював на різних відповідальних посадах в Проектно-конструкторському інституті в м. Львові, а в 1975 році був звільнений з роботи за релігійні переконання.

Ще в 1958 році таємно, під впливом свого стрийка о. Йосифа Вороновського та ігумена студитів о. Никанора Дейнеги, вступив до підпільної спільноти монахів Студійського уставу з монашим іменем Юліан. Працюючи на державній роботі, вчився в підпільній Духовній семінарії.

Рукоположення на священника прийняв з рук блаженного єпископа Василя (Величковського) 27 жовтня 1968 року. Працював підпільним священником, дбаючи про душі своїх вірних. Вчив їх любові



до Бога і України. Виконував секретні доручення єпископа та ігумена. 30 вересня 1986 року отримав єпископські свячення з рук владика Володимира (Стернюка). Був зв'язковим у питаннях співпраці УГКЦ з Римом через Прибалтику та допомоги інтенціями підпільним священикам в Україні.

Владика Юліан – великий патріот, вірив у свободу Церкви і України. Коли УГКЦ вийшла з підпілля, став ректором у нововідкритій семінарії Святого Духа в Рудному (1991-1994). Ділився своїм досвідом з молодими семінарстами. Працював ректором поєднував з обов'язками (1991 р.) архимандрита монастиря Студійського уста-

ву. У 1993 році призначений адміністратором Самбірсько-Дрогобицької єпархії, а з 1994 року – єпархом-ординарієм.

Не зважаючи на зайнятість і стан здоров'я, Владика охоче співпрацював з Інститутом Історії Церкви, часто відвідував наш Інститут, брав участь в конференціях та зустрічах присвячених підпільному періоду УГКЦ. Консультував та давав поради студентам і ділився досвідом життя з молодими семінарстами та священиками.

Кілька останніх років хворів, та не зважаючи на це, завжди радий був гостям з УКУ.

Вічна йому пам'ять!

Інститут Історії Церкви,
Редакція «Християнського Голосу»

ХРИСТІЯНСЬКИЙ ГОЛОС

CHRISTLICHE STIMME
Ukrainische Kirchenzeitung
Schönbergstrasse 9
D-81679 München

Inhaber, Herausgeber und Verleger: Apostolische Exarchie für katholische Ukrainer in Deutschland und Skandinavien

D-81629 Postfach 86 02 69 Druck: Kolo UA-82100
Drohobytsch Tel. +380 3244 29060

Погляди авторів не завжди відповідають поглядам редакції. Редакція в потрібі скорочує і мовно виправляє надіслані статті. Газета виходить двічі на місяць.

Chefredakteur: Roman Kryk
Stellvertretender Redakteur: Bohdan Pidlisetsky
Telefon: +49 (0) 89 997 28 38 11
Telefax: +49 (0) 89 997 28 38 4
christl.stimme@t-online.de;
ukrainische-kirche@t-online.de;
www.ukrainische-kirche.de

Річну передплату (Unkostenbeitrag)
46,- Euro переказати наkonto: Apostolische Exarchie
LIGA-Bank München
Konto-Nr.: 40 21 03 257
BLZ 750 903 00
IBAN: DE 64 7509 0300 0402 1032 57
BIC: GENODEF1 M 0 5

▲ (Зверніть увагу – банківський рахунок змінено!)